

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

22. november 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat vedrørende forslag til Rådets afgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre.

Materialet er ligeledes sendt til Folketingets Retsudvalg.

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg forslag til Rådets afgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre tillige med grundnotat om forslaget, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Materialet vil ligeledes blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

GRUNDNOTAT

vedrørende forslag til Rådets afgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre

1. Baggrund

Spørgsmålet om en forenkling og styrkelse af udvekslingen af oplysninger om straffedomme mv. har bl.a. været drøftet i forbindelse med udarbejdelsen af Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 om bekæmpelse af terrorisme. I erklæringen (punkt 5) pålægges Rådet bl.a. at behandle foranstaltninger om et europæisk register over domme og rettighedsfrakendelser.

På den baggrund har Kommissionen den 13. oktober 2004 fremsat et forslag, som har til formål at effektivisere udvekslingen af oplysninger fra strafferegistre i EU-medlemslandene. Om baggrunden for forslaget anføres der bl.a. følgende i den begrundelse, som ledsager forslaget:

”I hver medlemsstat samles domme afsagt over personer i henhold til forskellige procedurer i registre beregnet til det formål. Der findes allerede en række systemer til udveksling af oplysninger for at lette overførslen af disse oplysninger mellem medlemsstaterne, bl.a. inden for rammerne af europæisk konvention af 1959 om gensidig retshjælp i straffesager. En analyse af, hvorledes de fungerer, afslører imidlertid manglerne herved, og at de er usikre og langsomme og derved ikke længere opfylder kravene i forbindelse med retssamarbejdet inden for et område uden grænser som EU. En række nyere og tragiske tilfælde af pædofili har tydeligt vist, hvor dårligt udvekslingen af oplysninger om domme mellem medlemsstaterne fungerer. Endvidere kræver bekæmpelse af terrorisme, at kvaliteten af disse udvekslinger hurtigt forbedres.

Dette forslag har til formål at få de eksisterende systemer til at fungere bedre, indtil der er etableret et edb-baseret system til udveksling af oplysninger om straffedomme mellem medlemsstaterne. Kommissionen vil snart fremsætte forslag om oprettelse af et sådant system, men etableringen heraf kræver en omfattende indsats på både det tekniske og det retlige område, og systemet kan først blive operationelt om adskillige år. Hensigten med dette forslag er derfor ikke at ændre arten af de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne, men kun at tilvejebringe praktiske forbedringer af det nuværende system, uden at dette påvirker resultaterne af det kommende arbejde. Det er i øvrigt derfor, at Kommissionen mener, at det mest effektive middel til at sikre en hurtig forbedring af nuværende praksis er en afgørelse, som ikke medfører en tilnærmelse af de nationale retsforskrifter.”

Det er Kommissionens mål, at forslaget til rådsafgørelse vedtages senest i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) i begyndelsen af december 2004.

Kommissionen har i øvrigt bebudet, at den inden årets udgang i forbindelse med udsendelse af en hvidbog på området agter at fremsætte yderligere et forslag til forbedring af informationsudvekslingen på området. Dette forslag vil formentlig ikke vedrøre etableringen af det edb-baserede system, som er nævnt i begrundelsen for det foreliggende forslag, jf. ovenfor, idet et sådant forslag ifølge det oplyste næppe kan forventes fremlagt af Kommissionen før i løbet af foråret 2005.

2. Forslagets indhold

Forslaget til rådsafgørelse er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 31 (der omfatter fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager) og artikel 34, stk. 2, litra c (om vedtagelse af afgørelser, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser).

Forslaget indeholder følgende tre elementer:

1. Medlemsstaterne skal udpege en central myndighed til udveksling af oplysninger.
2. Medlemsstaterne skal – i øvrigt i overensstemmelse med deres forpligtelser (ifølge Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager) – straks fremsende domme, som afsiges over andre medlemsstaters statsborgere, til disse medlemsstater.
3. Der fastsættes frist for en medlemsstats svar på en anden medlemsstats anmodning om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre. Anmodning om og fremsendelse af oplysninger om straffedomme sker under anvendelse af standardblanketter.

Efter forslagens artikel 1 defineres begrebet ”strafferegister” som det eller de nationale registre, der indeholder oplysninger om afsagte domme i henhold til national ret, og begrebet ”dom” defineres som alle endelige afgørelser truffet af en strafferetlig myndighed eller en administrativ myndighed, der kan appelleres til en anden domstol, navnlig en straffedomstol, og hvori en persons skyld for en strafferetlig overtrædelse eller strafbar handling i henhold til national ret fastlægges som en overtrædelse af retsreglerne.

Forslagets artikel 2 foreskriver, at hver medlemsstat skal udpege en central myndighed. Rådets Generalsekretariat og Kommissionen skal informeres herom.

Artikel 3 bestemmer, at den centrale myndighed straks skal informere de øvrige medlemsstats centrale myndigheder om domme, der bliver afsagt over statsborgere fra disse medlemsstater.

Af artikel 4 følger det, at når der ønskes oplysninger fra en medlemsstats strafferegister, kan den centrale myndighed i overensstemmelse med national ret sende en anmodning om oplysninger til en anden medlemsstats centrale myndighed. Alle sådanne anmodninger om oplysninger udformes ved brug af formular A i bilaget.

Den anmodede medlemsstats centrale myndighed skal straks eller under alle omstændigheder senest 5 arbejdsdage at regne fra dagen for modtagelsen af anmodningen og på de vilkår, der er fastsat i national ret, sende oplysningerne til den anmodende stats centrale myndighed ved brug af formular B i bilaget. Formularen skal indeholde de oplysninger, der videregives i overensstemmelse med artikel 3.

Artikel 5 fastsætter betingelserne for at anvende personoplysninger, der er modtaget fra en anden medlemsstat i medfør af artikel 4. Af bestemmelsen følger, at sådanne oplysninger kan anvendes i forbindelse med strafferetssager og til et andet formål inden for de begrænsninger, der specificeres af den anmodede stat, og i overensstemmelse med den anmodende stats nationale ret. Den anmodede stat kan anmode den anmodende stat om at informere den om, hvorledes de videregivne oplysninger er blevet anvendt.

Bestemmelsen i artikel 5 gælder ikke på personoplysninger, som en medlemsstat har fået i medfør af rådsafgørelsens bestemmelser, og som stammer fra den pågældende medlemsstat.

De resterende artikler 6-9 indeholder regler om sprog, forholdet til andre retsinstrumenter, gennemførelse og ikrafttræden. Hvad særligt angår spørgsmålet om forholdet til andre retsinstrumenter følger det af artikel 7, stk. 1, at rådsafgørelsen supplerer og letter anvendelsen af de gældende bestemmelser på området, herunder reglerne i 1959-konventionen og de tilhørende protokoller. Der kan i den forbindelse også henvises til betragtning 8 i rådsafgørelsens præambel.

Det følger endvidere af artikel 7, stk. 2, at medlemsstaterne skal give afkald på indbyrdes at gøre deres eventuelle forbehold over for artikel 13 i 1959-konventionen gældende.

Der henvises i øvrigt nærmere til forslaget og de ledsagende bemærkninger.

3. Gældende ret

3.1. Anmodninger mellem EU-medlemslandene om udveksling af oplysninger om straffedomme og rettighedsfrakendelser behandles i dag navnlig efter reglerne i Europarådets konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager samt de tilhørende tillægsprotokoller af henholdsvis 17. marts 1978 og 8. november 2001.

Konventionen indeholder i artikel 13 regler for fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre efter begæring, og i artikel 22 regler om underretning af egen drift om straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører det pågældende lands statsborgere.

De nævnte bestemmelser er sålydende:

”

Artikel 13

1. Den anmodede stat skal fremsende udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre, hvorom der til brug for straffesager fremsættes begæring fra en kontraherende part, i samme udstrækning som disse udskrifter og oplysninger kan meddeles til dets egne judicielle myndigheder i tilsvarende sager.

2. I andre end de i denne artikels stk. 1 omhandlede tilfælde skal anmodningen efterkommes på de betingelser, som gælder efter den anmodede stats lovgivning, andre forskrifter eller praksis.

.....

Artikel 22

Hver af de kontraherende parter skal underrette enhver anden part om alle straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører sidstnævnte parts statsborgere, og som indføres i strafferegistret. Justitsministerierne skal oversende sådanne meddelelser til hverandre mindst een gang om året. Såfremt den pågældende person anses for statsborger i to eller flere kontraherende stater, skal hver af disse underrettes,

medmindre den pågældende person er statsborger i det land, hvor han blev domfældt.”

Danmark har i forbindelse med indgåelsen (ratifikationen) af 1959-konventionen taget forbehold over for artikel 13. Disse forbehold er sålydende:

”Ad artikel 13, stk. 1

Forpligtelsen til at meddele udskrifter af strafferegistrene i henhold til denne bestemmelse begrænses til straffeoplysninger, som vedrører personer, der er sigtet eller tiltalt.”

...

”Ad artikel 13, stk. 2

Der tages forbehold over for denne bestemmelse i dens helhed.”

Herudover indeholder Schengen-konventionen særlige (proceduremæssige) bestemmelser om fremsættelse af de nævnte former for retsanmodninger i forholdet mellem Schengen-landene.

Endvidere er der i den såkaldte EU-retshjælpskonvention (af 29. maj 2000) fastsat bestemmelser om fremsendelse og besvarelse af anmodninger om gensidig retshjælp og om beskyttelse af personoplysninger, jf. herved konventionens artikel 6 og 23. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til konventionens artikel 6, stk. 8, hvorefter anmodninger og meddelelser om oplysninger om straffedomme som omhandlet i artikel 22 i 1959-konventionen fremsendes gennem medlemsstaternes centrale myndigheder. EU-retshjælpskonventionen er endnu ikke tiltrådt af tilstrækkelig mange medlemslande til at være trådt i kraft.

3.2. Om videregivelse af oplysninger om straffedomme mv. kan finde sted i de tilfælde, som omfattes af det fremlagte forslag til rådsafgørelse, vil som udgangspunkt bero på de almindelige tavshedspligtregler, således som disse må fastlægges i lyset af bl.a. bestemmelserne i persondataloven om videregivelse af personoplysninger.

De almindelige regler for behandling, herunder videregivelse, af personoplysninger findes i persondatalovens kapitel 4. Det fremgår bl.a. af disse regler, at der kan ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. lovens § 8, stk. 1. Oplysninger om strafbare forhold må dog alene videregives, såfremt nærmere angivne betingelser er opfyldt, jf. § 8, stk. 2.

I medfør af persondatalovens § 72 har justitsministeren udstedt en bekendtgørelse, som bl.a. indeholder de nærmere regler for Kriminalregisterets indhold, for indberetning til registeret og sletning af oplysninger heri samt for videregivelse af oplysninger, herunder til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole, jf. bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. Der kan i denne forbindelse navnlig henvises til reglerne i bekendtgørelsens kapitel 6, særligt bestemmelserne i § 21, stk. 1, nr. 9, som fastsætter, at Rigspolitichefen kan udstede fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret og straffeattester til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rådsafgørelse vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, hverken for så vidt angår forslaget om udpegning af en central myndighed til udveksling af oplysninger (artikel 2), forslaget om fremsendelse straks af domme, som afsiges over andre medlemsstaters statsborgere, til disse medlemsstater (artikel 3) eller forslaget om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre inden for bestemte frister og ved brug af standardblanketter samt om anvendelsen af sådanne modtagne oplysninger (artikel 4 og 5).

Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politiet, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Datatilsynet, Landsforeningen af beskikkede advokater.

